

U 77/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisten yrityslompakoiden perustamisesta

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 19 päivänä marraskuuta 2025 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisten yrityslompakoiden perustamisesta (COM (2025) 838 final) sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 29.1.2026

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen

Neuvotteleva virkamies Laura Kolinen

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI
EUROOPPALAISTEN YRITYSLOMPAKOIDEN PERUSTAMISESTA****1 Tausta**

Komissio antoi 19.11.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisten yritysloppakoiden perustamisesta (COM (2025) 838 final). Ehdotuksella on tarkoitus luoda yhteinen lainsäädäntö eurooppalaisille yritysloppakoille (myöhemmin myös *yritysloppakko*), joiden avulla taloudelliset toimijat voivat asioida sähköisesti ja rajat ylittävästi julkisen sektorin elimien ja muiden taloudellisten toimijoiden kanssa.

Ehdotus on osa EU:n laajempaa poliittista ohjelmaa kilpailukyvyn vahvistamiseksi, hallinnollisen taakan keventämiseksi ja digitaalisesti integroitujen sisämarkkinoiden luomiseksi. Ehdotuksella edistetään komission sisämarkkinastrategian tavoitteita, jotka edellyttävät laajempaa digitalisaatiota EU:ssa sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan mahdollistamiseksi. Lisäksi ehdotus edistää EU:n strategista ohjelmaa vuosille 2024–2029, kilpailukykykompassia, kestävän ja digitaalisen Euroopan pk-yritysstrategiaa sekä digitaalisen vuosikymmenen politiikkaohjelmaa, jotka kaikki korostavat tarvetta yhteentoimivuuteen ja digitaalisiin julkisiin palveluihin.

Ehdotukseen liittyy myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014 sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183 (myöhemmin *muutettu eIDAS-asetus*). Muutettu eIDAS-asetus sisältää yhteisen lainsäädännön eurooppalaisille digitaalisen identiteetin lompakoille, joita voivat käyttää luonnolliset henkilöt sekä oikeushenkilöt. Lisäksi muutetussa eIDAS-asetuksessa säädetään sähköisistä luottamuspalveluista ja niiden tarjoamisen vaatimuksista.

Neuvoston puheenjohtajamaa Kyproksen tavoitteena on saavuttaa neuvoston yleisnäkemyksen ehdotuksesta kesäkuun 2026 televiestintäneuvostossa.

2 Ehdotuksen tavoite

Ehdotuksen tavoitteena on edistää EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden toimintaa yksinkertaistamalla ja helpottamalla taloudellisten toimijoiden ja julkisen sektorin elinten välistä sekä taloudellisten toimijoiden välistä asiointia. Erityisesti ehdotuksen tavoitteena on keventää julkisen sektorin elinten ja taloudellisten toimijoiden hallinnollista taakkaa, sujuvoittaa vaatimustenmukaisuuteen liittyviä prosesseja sekä parantaa palvelujen tarjontaa. Ehdotuksen tavoitteena on luoda harmonisoitu tapa tunnistausta sähköisesti ja vaihtaa tietoa ja näin estää jäsenmaiden toimien eriytymistä.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö**3.1 Keskeiset määritelmät**

Ehdotuksen 3 artiklassa säädetään asetuksessa käytettävistä määritelmistä. Sen 1 kohdan mukaan eurooppalainen yritysloppakko on digitaalinen ratkaisu, jonka avulla sen omistaja voi turvallisesti säilyttää itseään koskevia tietoja ja sähköisiä todistuksia sekä käyttää niitä erilaisten sähköisen toimenpiteiden tekemiseen. Lisäksi määritelmään sisältyy yritysloppakon keskeiset toiminnallisuudet, joita on avattu tarkemmin myöhemmin jaksossa 3.2. Yritysloppakko on tarkoitettu taloudellisten toimijoiden käyttöön. Taloudellisella toimijalla tarkoitetaan ehdotuksen määritelmän mukaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai näiden ryhmää, jotka toimivat kaupallisessa tai ammatillisessa tarkoituksessa liittyen niiden liiketoimintaan tai ammattiin (3 artiklan 4 kohta). Komissiolta tähän mennessä saadun selvityksen mukaan taloudellisten toimijoiden määritelmän on tarkoitus olla laaja ja mahdollistaa yritysloppakon käyttö erilaisille toimijoille. Ehdotuksen tarkoittamia taloudellisia toimijoita voivat olla myös voittoa tavoittelemattomat toimijat, kun ne toimivat ammattimaisessa tarkoituksessa.

Julkisen sektorin elimillä on velvollisuus hyväksyä eurooppalainen yritysloppakko sähköisessä asioinnissa tiettyjen toimenpiteiden tekemiseen (kts. tarkemmin jakso 3.4). Julkisen sektorin elimellä tarkoitetaan ehdotuksen määritelmän mukaan ensinnäkin unionin elimiä (3 artiklan 5 kohta). Toiseksi ehdotuksen tarkoittamia julkisen sektorin elimiä ovat kansalliset, valtiolliset, alueelliset tai paikalliset viranomaiset tai julkisoikeudelliset elimet tai useamman tällaisen elimen yhdessä muodostamat toimijat. Kolmanneksi julkisen sektorin elimiä ovat myös yksityisen sektorin toimijat silloin ja siltä osin, kun ne on valtuutettu hoitamaan julkista tehtävää. Komissiolta tähän mennessä saadun selvityksen mukaan myös julkisen sektorin elimen määritelmä on tarkoitettu laajaksi, jotta sisämarkkinoiden kannalta merkittävät käyttötapaukset tulevat laajasti osaksi ehdotuksen soveltamistilanteita.

3.2 Eurooppalaiset yritysloppakot

Ehdotuksessa luodaan yhteinen sääntely eurooppalaisille yritysloppakoille. Yritysloppakon avulla voi ensinnäkin tunnistautua sähköisesti. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että yritysloppakon omistaja eli sen käyttöönottanut taloudellinen toimija voi osoittaa luotettavalla tavalla sähköisessä asioinnissa olevansa juuri se taloudellinen toimija, joka se väittää olevansa. Toiseksi yritysloppakon avulla voi tehdä muutetun eIDAS-asetuksen vaatimukset täyttäviä hyväksytyjä sähköisiä allekirjoituksia ja sähköisiä leimoja. Kolmanneksi yritysloppakko mahdollistaa erilaisten sähköisten todistusten hallinnoimisen, käyttämisen ja liikkeelle laskemisen. Sähköiset todistukset olisivat muutetun eIDAS-asetuksen mukaisia sähköisiä attribuuttitodistuksia. Käytännössä yritysloppakko voi siis sisältää erilaisia taloudellisen toimijan toimintaan liittyviä todisteita ja lupia, joita voi luotettavasti säilyttää ja käyttää yritysloppakon avulla. Liikkeelle laskettavia todistuksia voivat olla esimerkiksi rahtikirjat, digitaaliset tuotetodistukset ja sähköiset työtodistukset tai muut osaamistodistukset. Ehdotuksessa ei kuitenkaan harmonisoida erilaisia todistuksia, vaan se jää sektorikohtaisen sääntelyn varaan. Neljänneksi yritysloppakkoon liittyy luotettava viestipalvelu eli muutetun eIDAS-asetuksen mukainen hyväksyty sähköinen rekisteröity jakelupalvelu, jonka avulla voi lähettää ja vastaanottaa sähköisiä asiakirjoja. Näitä neljää yritysloppakon toiminnallisuutta on konkretisoitu eri näkökulmista ehdotuksen 5 artiklassa. Yritysloppakolla voisi ehdotuksen mukaan olla muitakin toiminnallisuuksia, kunhan ne eivät vaaranna yritysloppakon luottamuksellisuutta, eheyttä ja saatavuutta.

Kullakin taloudellisella toimijalla voi olla käytössään oma eurooppalainen yritysloppakko. Ehdotus mahdollistaa kuitenkin, että yritysloppakkoa voi yhden taloudellisen toimijan sisällä käytännössä käyttää useampi eri henkilö, joista ehdotuksessa käytetään termiä valtuutettu edustaja. Ehdotuksen määritelmän mukaan valtuutetulla edustajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimii eurooppalaisen yritysloppakon omistajan puolesta ja toteuttaa toimenpiteitä tietyllä yritysloppakolla sen mukaan, mihin yritysloppakon omistaja on

henkilön valtuuttanut (3 artiklan 18 kohta). Ehdotuksessa ei kuitenkaan varsinaisesti harmonisoida sitä, mitä toimenpiteitä kukin henkilö voi yritysloppakolla toteuttaa ja millä edellytyksillä. Sen sijaan tämä perustuisi muuhun sääntelyyn, kuten jäsenvaltioiden kansalliseen sääntelyyn valtuuksista ja nimenkirjoitusoikeudesta. Ehdotuksen mukaan eurooppalaiset yritysloppakot sisältävät kuitenkin myös sisäänrakennetun käyttövaltuuksien hallinnan, jolloin taloudellinen toimija voi itsenäisesti vastata valtuuksien myöntämisestä valtuutetuille edustajille hyödyntämään yritysloppakoiden eri toiminnallisuuksia.

Eurooppalaisen yritysloppakon teknisistä vaatimuksista, kuten tarvittavista rajapinnoista, säädetään 6 artiklassa. Yritysloppakko koostuu teknisesti kahdesta osasta: käyttäjälle näkyvästä osasta, joka voi olla esimerkiksi selainpohjainen sekä taustalla olevasta järjestelmästä, joka mahdollistaa prosessien automaatiota. Yritysloppakolla tulee olla tarvittavat rajapinnat vuorovaikutuksen mahdollistamiseksi toisten eurooppalaisin yritysloppakoiden, muutetun eIDAS-asetuksen mukaisten eurooppalaisen digitaalisen identiteetin loppakoiden sekä yritysloppakon luottavien osapuolten kanssa. Luottavalla osapuolella tarkoitetaan käytännössä toimijoita, jotka luottavat yritysloppakosta saataviin tietoihin ja tarjoavat palveluja tai muutoin mahdollistavat asiointia niiden pohjalta. Käytännössä luottavat osapuolet voivat olla esimerkiksi erilaisia sähköisiä asiointipalveluja ja verkkokauppoja.

Ehdotus ei velvoita jäsenvaltioita tarjoamaan eurooppalaista yritysloppakkoa, vaan tältä osin ehdotus on luonteeltaan mahdollistava ja nojaa yritysloppakoiden tarjoamisen osalta markkinaehtoisuuteen. Yritysloppakon tarjoajaan kohdistuvista vaatimuksista säädetään ehdotuksen 7 artiklassa. Sen mukaan yritysloppakkoa voivat tarjota vain sellaiset toimijat, jotka on perustettu EU:n alueella, joiden pääasiallinen liikepaikka ja toiminnot ovat EU:n alueella, ja jotka eivät muodosta riskiä EU:n turvallisuudelle. Yritysloppakon tarjoajien tulee täyttää vähintään muutetun eIDAS-asetuksen 19a artiklassa tarkoitettut ei-hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoajia koskevat vaatimukset sekä noudattaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2022/2555 toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (myöhemmin *NIS 2 -direktiivi*). Yritysloppakon tarjoaja voi olla yksityisen sektorin tai julkisen sektorin toimija.

3.3 Eurooppalaisen yritysloppakon omistajan tunnistetiedot

Eurooppalaisilla yritysloppakoilla olisi omistaja, joka olisi se taloudellinen toimija tai julkisen sektorin elin, joka omistaa tai jolla on oikeus käyttää kyseistä eurooppalaista yritysloppakkoa (3 artiklan 7 kohta). Eurooppalainen yritysloppakko sisältää sen omistajan tunnistetiedot, joihin perustuen yritysloppakon omistaja voidaan tunnistaa sähköisesti.

Eurooppalaisen yritysloppakon omistajan tunnistetiedoista ja niiden myöntämisestä säädetään ehdotuksen 8 artiklassa. Artiklassa säädetään eurooppalaisen yritysloppakon omistajan tunnistetietojen tarjoajan tehtävästä. Omistajan tunnistetietojen tarjoaja voi olla muutetun eIDAS-asetuksen mukainen hyväksyty luottamuspalvelun tarjoaja, julkisen sektorin elin tai unionin toimielinten osalta komissio (3 artiklan 3 kohta). Jäsenvaltioiden tulee ilmoittaa komissiolle tunnistetietojen myöntämisessä tarvittavien tietojen todentamiseen käytettävät viralliset lähteet, joista komissio ylläpitää koneellisesti luettavaa luettelo. Tunnistetiedot on annettava joko hyväksytyinä sähköisinä attribuuttitodistuksina, julkisen sektorin elimen myöntäminä tai sen puolesta myönnettyinä sähköisinä attribuuttitodistuksina taikka komission myöntäminä sähköisinä attribuuttitodistuksina. Kaikki muodot, joissa tunnistetiedot voidaan tarjota, ovat muutetun eIDAS-asetuksen mukaisia sähköisiä luottamuspalveluja ja niiden vaatimuksista säädetään siellä tarkemmin. Tunnistetietojen tulee sisältää vähintään taloudellisen toimijan tai julkisen sektorin elimen virallinen nimi sekä sitä koskeva yksilöllinen

tunniste. Lisäksi komission tehtävänä on perustaa ja ylläpitää tunnistetietoja koskeva todistusjärjestelmä.

Ehdotuksen artiklassa 9 säädetään eurooppalaisen yrityslompakon omistajan yksilöllisestä tunnisteesta. Artiklan mukaan eurooppalaista yksilöllistä tunnistetta (myöhemmin *EUID-tunniste*) on käytettävä yrityslompakon omistajan yksilöllisenä tunnisteena silloin, kun sellainen on taloudelliselle toimijalle jo annettu. Muussa tapauksessa taloudelliselle toimijalle tai julkisen sektorin elimelle on luotava uusi yksilöllinen tunniste, joka ei kuitenkaan lähtökohtaisesti olisi EUID-tunniste, vaan jokin muu tunniste. Unionin toimielinten osalta yksilöllisen tunnisteiden luo ja antaa komissio.

Artiklassa 10 säädetään eurooppalaisesta digitaalisesta hakemistosta. Artiklan mukaan komissio perustaa, ylläpitää ja operoi eurooppalaista digitaalista hakemistoa, joka toimii eurooppalaisten yrityslompakoiden omistajien luotettuna tietolähteenä. Hakemisto toteutetaan verkkosovelluksena, johon kuuluu sekä koneellisesti luettava rajapinta että suojattu verkkopohjainen käyttöliittymä. Eurooppalaisten yrityslompakoiden tarjoajien on toimitettava komissiolle hakemiston ylläpitämiseksi tarvittavat tiedot yrityslompakkoa tarjottaessa, ja komissio vastaa tietojen sisällyttämisestä hakemistoon. Hakemisto on käytettävissä vain yrityslompakoiden omistajille, heidän valtuutetuille edustajilleen sekä yrityslompakoiden tarjoajille. Tietojen muutoksista ja poistamisista on ilmoitettava komissiolle viipymättä ja viimeistään yhden työpäivän kuluessa.

3.4 Velvoittavuus ja hyväksyntä

Sähköisen asioinnin mahdollistamiseksi eurooppalaisella yrityslompakolla ehdotuksessa säädetään vastaavuusperiaatteesta (4 artikla). Periaatteen mukaan yrityslompakon ydintoimintojen käyttäminen tuottaa saman oikeusvaikutuksen kuin vastaavan toimen suorittaminen henkilökohtaisesti, paperimuodossa tai muulla oikeudellisesti hyväksytyllä tavalla. Sama oikeusvaikutus koskee myös tilanteita, joissa itsenäinen ammatinharjoittaja tai yksityinen elinkeinonharjoittaja käyttää luotettavaa viestipalvelua artiklassa säädetyn edellytyksin.

Ehdotuksessa velvoitetaan julkisen sektorin elimiä mahdollistamaan tiettyjen toimenpiteiden toteuttaminen eurooppalaisella yrityslompakolla niissä tilanteissa, joissa kyse on taloudellista toimijaa koskevan raportointivelvollisuuden täyttämisestä tai muista hallinnollisen menettelyn vaatimuksista (16 artikla). Edellä mainittuja toimenpiteitä, jotka julkisen sektorin elimen tulee mahdollistaa, ovat sähköinen tunnistaminen, sähköinen allekirjoittaminen ja leimaaminen, asiakirjojen lähettäminen sekä ilmoitusten lähettäminen ja vastaanottaminen. Asioinnin mahdollistamiseksi julkisen sektorin elimillä tulee ehdotuksen mukaan olla myös itsellään käytössä yritysloppakko. Ehdotuksessa säädetään 36 kuukauden poikkeusajasta jäsenvaltioille, jonka aikana ei ole pakko ottaa käyttöön yrityslompakon toiminnallisuuksiin kuuluvaa luotettavaa viestipalvelua, vaan ne voivat jatkaa olemassa olevien järjestelmien käyttämistä. Näiden järjestelmien tulee kuitenkin olla vaatimuksiltaan vastaavat kuin luotettava viestipalvelu ja niiden tulee mahdollistaa asiakirjojen lähettäminen sekä ilmoitusten lähettäminen ja vastaanottaminen.

3.5 Ilmoittaminen, valvonta ja hallintamalli

Eurooppalaisen yrityslompakon tarjoaminen perustuu valvovalle viranomaiselle tehtävään ilmoitukseen (11 artikla). Ilmoituksessa on oltava tiedot yrityslompakon tarjoajasta sekä sen tarjoamasta yritysloppakosta ja sen vaatimustenmukaisuudesta. Valvova viranomainen arvioi sille toimitetut tiedot. Mikäli tiedot ovat riittävät, valvova viranomainen ilmoittaa

yrityslompakon tarjoajan komissiolle. Mikäli tiedot ovat puutteellisia, valvova viranomainen pyytää tietojen täydentämistä. Valvovalle viranomaiselle on asetettu hyvin tiukkoja määräaikoja ilmoittamiseen liittyvien toimenpiteiden tekemiseen. Ehdotuksessa on lisäksi edellytetty, että jäsenvaltiot varmistavat tehokkaat oikeussuojakeinot niitä tilanteita varten, joissa valvova viranomainen on päättänyt olla ilmoittamatta yrityslompakon tarjoajaa komissiolle. Komissio ylläpitää listaa kaikista EU:ssa olevista yrityslompakon tarjoajista (12 artikla).

Eurooppalaisten yrityslompakoiden valvova viranomainen on suoraan ehdotuksen nojalla sama toimija, jonka jäsenvaltio on nimennyt valvovaksi viranomaisiksi eurooppalaisille digitaalisen identiteetin lompakoille muutetun eIDAS-asetuksen mukaisesti (13 artikla). Kunkin valvovan viranomaisen toimivaltaan kuuluu valvoa yrityslompakon tarjoajia, joiden päätoimipaikka on sijoittunut valvovan viranomaisen jäsenvaltioon. Valvovalla viranomaisella on kaksi keskeistä tehtävää: valvoa asetuksen vaatimusten noudattamista sekä toimia yhteyspisteinä eurooppalaisen yrityslompakon omistajan tunnistetietojen tarjoajille. Jos jokin EU:n elin tarjoaa yrityslompakkoa, sen valvovana viranomaisena toimii Euroopan komissio (15 artikla). Valvovan viranomaisen tulee valvoa vaatimusten noudattamista vain jälkikäteisin toimenpitein. Jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että valvovalla viranomaisella on mahdollisuus määrätä seuraamuksia ja hallinnollisia seuraamusmaksuja asetuksen velvoitteiden rikkomisesta.

Euroopan komissiolle on myös valta puuttua eurooppalaisen yrityslompakon tarjoajan toimintaan niissä tilanteissa, joissa sisämarkkinoiden toiminnan varmistaminen edellyttää välittömiä toimenpiteitä, eikä toimivaltainen valvova viranomainen ole toteuttanut vaikuttavia toimenpiteitä. Näissä tilanteissa komissio voi toteuttaa yrityslompakon tarjoajaa koskevan vaatimusten arvioinnin ja kuulla asiassa niitä jäsenvaltioita, joita asia koskee. Arvioinnin ja jäsenvaltioiden kuulemisen pohjalta komissio voi päättää korjaavista tai toimintaa rajoittavista toimenpiteistä ja antaa niistä täytäntöönpanosäädöksiä. Jäsenvaltioiden tulee toteuttaa täytäntöönpanosäädösten vaatimukset ilman aiheetonta viivytystä.

3.6 Suhde muutettuun eIDAS-asetukseen

Eurooppalaisia yrityslompakoita koskevalla ehdotuksella tuodaan muutetun eIDAS-asetuksen mukaisten eurooppalaisten digitaalisen identiteetin lompakoiden rinnalle samankaltainen digitaalinen ratkaisu taloudellisten toimijoiden erityistarpeisiin. Yrityslompakon tekniset ominaisuudet ovat keskeisiltä osin samat kuin eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon ominaisuudet. Lisäksi yrityslompakko on yhteentoimiva eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon kanssa. Ehdotus eurooppalaisesta yrityslompakosta nojaa myös terminologialtaan muutettuun eIDAS-asetukseen (3 artikla) ja hyödyntää muutetun eIDAS-asetuksen mukaisia sähköisiä luottamuspalveluja yrityslompakon toteuttamisessa. Lisäksi jäsenvaltioiden ja komission välisessä yhteistyössä yrityslompakoihin liittyen hyödynnetään muutetun eIDAS-asetuksen 46 e artiklan nojalla perustettua eurooppalaisen digitaalisen identiteetin yhteistyöryhmää (14 artikla). Samoin yrityslompakoita koskevien täytäntöönpanosäädösten valmistelussa hyödynnetään muutetun eIDAS-asetuksen 48 artiklassa tarkoitettua eIDAS-komiteaa (19 artikla). Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi muutettavaksi muutettua eIDAS-asetusta. Jatkossa muutetun eIDAS-asetuksen nojalla tarjotut eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakot on suunnattu vain luonnollisten henkilöiden käyttöön (20 artikla).

3.7 Suhde kansainvälisiin toimijoihin

Ehdotus sisältää mekanismin, jolla kolmansiin maihin sijoittuneiden toimijoiden tarjoamat yrityslompakot tai vastaavat ratkaisut voidaan todeta luotettavuudeltaan vastaaviksi eurooppalaisten yrityslompakoiden kanssa (17 artikla). Samalla tavalla voidaan todeta myös

kolmansien maiden viitekehysten ja järjestelmien, jotka mahdollistavat samankaltaisten toimenpiteiden tekemisen kuin eurooppalaisella yritysloppakolla, olevan luotettavuudeltaan vastaavia eurooppalaisten yritysloppakoiden kanssa. Luotettavuuden tunnustaminen tapahtuu komission täytäntöönpanosäädöksillä. Lisäksi komissio julkaisee listaa niistä viitekehyksistä, järjestelmistä ja muista yritysloppakoista, jotka on tunnustettu vaatimuksiltaan vastaaviksi.

Kolmansiin maihin sijoittuneilla taloudellisilla toimijoilla on mahdollisuus saada eurooppalainen yritysloppakko käyttöönsä (18 artikla). Edellytyksenä kuitenkin on, että tällaiselle taloudelliselle toimijalle on myönnetty eurooppalaisen yritysloppakon omistajan tunnistetiedot ja yksilöllinen tunniste (kts. tarkemmin jakso 3.3). Kolmansiin maihin sijoittuneet taloudelliset toimijat saavat pyytää vain yhden omistajan tunnistetiedot ja omistajan tunnistetietojen myöntäjän on ilmoitettava tietojen myöntämisestä kyseisen jäsenvaltion valvovalle viranomaiselle. Omistajan tunnistetietojen tarjoajan tulee varmistaa, että taloudellinen toimija tunnistetaan siten kuin tiettyjen hyväksytyjen luottamuspalvelujen käyttäjät tunnistetaan muutetun eIDAS-asetuksen 24 artiklan mukaisesti.

3.8 Toimivallan siirto

Ehdotuksessa esitetään komissiolle siirrettäväksi monia valtuuksia antaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 291 artiklan mukaisia täytäntöönpanosäädöksiä. Valtuudet on kirjoitettu pääasiassa komissiota velvoittavaan muotoon eikä komissiolle olisi harkintavaltaa täytäntöönpanosäädösten antamisessa. Täytäntöönpanosäädösten antamisessa käytettäisiin tarkastelumenettelyä komitologia-asetuksen (EU) No 182/2011 mukaisesti.

Komissiolle ehdotetaan ensinnäkin siirrettäväksi valtaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä eurooppalaisen yritysloppakon toiminnallisuuksien sekä teknisten ominaisuuksien viitestandardeista ja tarvittaessa eritelmistä ja menettelyistä (5 artikla 5 kohta ja 6 artikla 5 kohta). Lisäksi ehdotetaan siirrettäväksi valtaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä yritysloppakon omistajan tunnistetietojen vaatimuksista sekä menettelyistä, joiden mukaisesti jäsenvaltioiden tulee ilmoittaa komissiolle omistajan tunnistetietojen viralliset lähteet (8 artikla 7 kohta). Komissiolle siirrettäisiin myös valtaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä yksilöllisen tunnusteen teknisistä tiedoista, vaatimuksista ja menettelyistä mukaan lukien toimenpiteet, joilla varmistetaan, että yritysloppakon omistajille ei myönnetä useita yksilöllisiä tunnisteita (9 artikla 4 kohta). Komissiolle siirrettäisiin valtaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä myös standardeista ja teknisistä tiedoista yksilölliseen sähköiseen osoitteeseen liittyen sekä tietoluokista, jotka komissiolle pitää ilmoittaa eurooppalaista digitaalista hakemistoa varten (10 artikla 6 kohta).

Edelleen Komissiolle siirrettäisiin valtaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä eurooppalaisten yritysloppakoiden tarjoajien valvontaan liittyen niin, että komissiolle olisi valta puuttua yritysloppakon tarjoajan toimintaan niissä tilanteissa, joissa sisämarkkinoiden toiminnan varmistaminen edellyttää välittömiä toimenpiteitä, eikä toimivaltainen valvova viranomainen ole toteuttanut vaikuttavia toimenpiteitä (13 artikla 10–13 kohdat, kts. myös edellä jakso 3.5). Komissiolle siirrettäisiin lisäksi valtaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla todetaan kolmannen maan tai sellaiseen sijoittautuneen palvelun tarjoajan yritysloppakon tai muun vastaavan järjestelmän olevan luotettavuudeltaan eurooppalaisia yritysloppakoita vastaava (17 artikla 1–2 kohdat, kts. myös edellä jakso 3.7).

3.9 Loppusäännökset

Komission tulee tarkastella uudelleen asetuksen soveltamista ja raportoida siitä Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle 36 kuukauden jälkeen asetuksen voimaantulosta. Raportissa

tulee arvioida eurooppalaisen yrityslompakon ydintoiminnallisuuksia, yrityslompakoiden vaatimustenmukaisuuden tasoa ja ilmoitusprosessia, seuraamustoimenpiteiden käyttöönottoa ja toimivuutta ja yksityiskohtaiset tekniset vaatimukset luotettavalle viestipalvelulle. Raportissa tulee lisäksi arvioida, tulisiko asetuksen soveltamisalaa tai asetuksen vaatimuksia muuttaa. Jäsenvaltioiden tulee toimittaa komissiolle raportin tekemiseksi tarvittavat tiedot vuotta ennen raportin määräaika.

Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta EU:n jäsenvaltioissa ja tulee voimaan 20 päivän jälkeen asetuksen julkaisusta EU:n virallisessa lehdessä. Sen soveltaminen alkaisi 12 kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteisiin

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla. Artiklassa säädetään Euroopan unionin tasolla toteutettavista toimenpiteistä sisämarkkinoiden sujuvan toiminnan varmistamiseksi. Euroopan parlamentti ja neuvosto noudattavat oikeusperustan nojalla tavallista lainsäätämisympäristöä ja neuvosto tekee päätöksen määräenemmistöllä. EU-tuomioistuin on vakiintuneesti katsonut, että säädös voidaan hyväksyä SEUT 114 artiklan perusteella ainoastaan, mikäli siitä ilmenee objektiivisesti ja tosiasiallisesti, että sen tarkoituksena on sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevien edellytysten parantaminen. Mikäli tämä edellytys täyttyy, antaa SEUT 114 artikla unionin lainsäätäjälle laajan harkintavallan kulloinkin tarvittavien lähentämis- ja yhdenmukaistamistoimenpiteiden valinnassa. Niihin voi sisältyä myös muita toimenpiteitä kuin jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen harmonisointia.

Komissio katsoo, että ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen. Komission mukaan taloudellisten toimijoiden sekä julkisen sektorin elinten pitää pystyä käyttämään turvallisia digitaalisen identiteetin ratkaisuja sekä sähköisiä todistuksia koko EU:n alueella. Nämä tavoitteet eivät toteudu, jos toimenpiteet jätetään vain jäsenvaltioiden toimien varaan, sillä ne usein poikkeavat toisistaan vaikutusten ja teknisen toteutuksen osalta. Toiminta Euroopan unionin tasolla on välttämätöntä yhteentoimivien ratkaisujen turvaamiseksi ja rinnakkaisten ratkaisujen välttämiseksi. Lisäksi jäsenvaltioiden julkisten palveluiden digitalisaatioasteessa on suuria eroja ja siten taloudellisen toimijan sijaintimaalla voi olla vaikutus sen kilpailukykyyn EU:n sisämarkkinoilla.

Komission mukaan ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Komissio katsoo, että ehdotuksessa on vain sellaisia velvoitteita, jotka ovat välttämättömiä luomaan turvallisen ja yhteentoimivan viitekehyksen taloudellisten toimijoiden ja julkisen sektorin elinten väliselle sähköiselle vuorovaikutukselle. Ehdotus ei rajaa eurooppalaisiin yrityslompakkoihin liittyviä liiketoimintamalleja tai teknistä toteutusta. Lisäksi ehdotus sisältää julkisen sektorin elimille siirtymäaikoja ja täytäntöönpanolle joustavan aikataulun. Ehdotus ei luo myöskään uusia hallinnollisia prosesseja, vaan välineen jo olemassa olevien velvoitteiden toteuttamiseen. Komission mukaan ehdotus on oikeasuhtainen myös sen aiheuttamien kustannusten osalta, joita syntyy eurooppalaisten yrityslompakoiden käyttöönotto- ja ylläpitokustannuksista. Ehdotuksella saavutettavien hyötyjen arvioidaan ylittävän sen aiheuttamat kustannukset.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen oikeusperustaa on pidettävä asianmukaisena. Ehdotuksen tekstin ja komission tähän mennessä esittämien perustelujen nojalla valtioneuvosto katsoo lisäksi, että ehdotus on lähtökohtaisesti toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Valmistelussa olisi kuitenkin vielä huolehdittava, että komissiolle annettavat valtuudet antaa täytäntöönpanosäädöksiä ovat oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia, selkeitä ja

tarkasti rajattuja, jotta säädös- ja täytäntöönpanovaltaa ei siirry komissiolle säädöksen keskeisten osien osalta.

5 Ehdotuksen vaikutukset

5.1 Komission vaikutusarvioinnit

Komissio järjesti julkisen kuulemisen eurooppalaisista yrityslompakoista touko-kesäkuussa 2025 ja on lisäksi käynyt keskusteluita eri sidosryhmien kanssa. Ehdotukselle on myönnetty poikkeuslupa vaikutustenarvioinnista, koska yrityslompakot perustuisivat vuonna 2021 arvioituun muutetun eIDAS-asetuksen mukaiseen eurooppalaisen digitaalisen identiteetin viitekehukseen. Ehdotuksen liitteenä on kuitenkin erillinen valmisteluasiakirja, jossa on käyty läpi ehdotuksen vaikutuksia taloudellisille toimijoille ja julkisen sektorin elimille.

Ehdotuksella arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia sekä taloudellisille toimijoille että julkisen sektorin elimille. Ehdotuksen taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan riippuvaisia siitä, miten laajasti yrityslompakoita otetaan käyttöön taloudellisten toimijoiden toimesta. Ehdotus edistää jäsenvaltioiden julkisen sektorin elinten menettelyjen sähköistämistä. Tämä tekee komission näkemyksen mukaan jäsenvaltioiden julkisen sektorin elinten toiminnasta tehokkaampaa. Ehdotuksella edistetään myös sisämarkkinoiden tehokkaampaa toimintaa, kun harmonisoidaan taloudellisten toimijoiden asiointia eri jäsenmaissa ja näin luodaan tasapuolisemmat toimintaedellytykset taloudellisille toimijoille toimia eri jäsenmaissa.

Komission arvioiden mukaan eurooppalaisen yrityslompakon käyttöönoton kustannukset taloudellisille toimijoille muodostuvat etenkin koulutuksista, perehdytyksistä, IT-järjestelmien integraatioista ja hankinnoista. Komission mukaan käyttöönoton hyödyt tulevat kuitenkin olemaan sen aiheuttamia kustannuksia suuremmat. Hyötyjä saadaan etenkin hallinnollisen taakan vähenemisestä, virtaviivaistetusta vaatimustenmukaisuudesta ja laajentuneista mahdollisuuksista tarjota palveluja sisämarkkinoilla. Nämä ovat nykyisin haasteita etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille sekä mikroyrityksille. Lisäksi ehdotuksen arvioidaan tarjoavan uusia liiketoimintamahdollisuuksia etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille. Yrityslompakot eivät kuitenkaan perustu yhteen liiketoimintamalliin tai tekniseen toimintamalliin, vaan sääntely tarjoaa joustavuutta ja tilaa innovaatioille sekä pyrkii teknologianeutraliteettiin.

Ehdotuksella on vaikutusta julkisen sektorin elimiin erityisesti niiltä osin, kun niiden pitää hyväksyä yrityslompakko. Komissio on kuitenkin esittänyt siirtymäaikoja jäsenvaltioiden velvoitteille. Lisäksi jäsenvaltioiden tulee järjestää menettelyt yrityslompakoiden ilmoittamiseen ja valvontaan. Komission mukaan tähän liittyvää hallinnollista taakkaa vähentää valvonnan keskittyminen jälkikäteisiin toimenpiteisiin ja ilmoittamisen menettelyn hyödyntäminen etukäteisen hyväksynnän sijaan.

Ehdotuksen mukaan eurooppalaisia yrityslompakoita tulee olla mahdollista tarjota joustavasti siten, että niihin voidaan tarjota uusia kyvykkyyksiä ja siten edistää kilpailua markkinoilla. Taloudellisten toimijoiden osalta hallinnollisten toimenpiteiden yksinkertaistaminen antaa niille mahdollisuuden keskittyä kasvuun, innovaatioihin ja laajentumiseen. Ehdotuksella parannetaan komission näkemyksen mukaan tiedon laatua ja luotettavuutta, mahdollistetaan automatisoidumpaa tietojenkäsittelyä ja siten vähennetään inhimillisten virheiden määrää sekä poistetaan prosessien päällekkäisyyttä. Komission mukaan ehdotuksella vähennetään myös riippuvuutta kriittisistä palveluntarjoajista, parannetaan kriittisen infrastruktuurin turvallisuutta ja edistetään digitaalista suvereniteettiä. Haasteina yrityslompakoiden käyttöönotolle nähdään etenkin integraatioiden monimutkaisuus sekä tarve ohjeistukselle ja tukitoimenpiteille.

Suomen näkökulmasta ehdotuksen valmistelussa ei ole käsitelty riittävästi vaikutuksia jo digitalisoituneeseen yhteiskuntaan, jossa suuri osa taloudellisille toimijoille tarjottavista palveluista on jo nykyisellään tarjolla sähköisesti. Eurooppalainen yritysloppakko tulee olemaan Suomessa rinnakkainen tapa taloudellisille toimijoille asioida julkisen sektorin elinten kanssa sähköisesti. Ehdotuksen vaikutukset ovat todennäköisesti merkittävimmät niissä jäsenvaltioissa, joissa ehdotuksen täytäntöönpanon myötä digitalisoidaan nykyisin vielä manuaalisia ja paperipohjaisia palveluja. Ehdotuksen velvoitteissa korostuu sähköisten asiakirjojen ja ilmoitusten lähettäminen ja vastaanottaminen, jonka rinnalla merkittäviä kustannushyötyjä voitaisiin saada edistämällä koneluettavan tiedon välittämistä eri toimijoiden kesken. Nämä tavoitteet tukevat toisiaan, kun molempia kehitetään yhteisesti EU:n tasolla. Yritysloppakon mahdollisia käyttötapauksia käydään läpi vain yleisellä tasolla, vaikka ehdotuksessa julkisen sektorin elimiä velvoitetaan laajasti hyväksymään yritysloppakko erityyppisissä hallinnollisissa menettelyissä.

5.2 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella on taloudellisia vaikutuksia julkisen sektorin elimille, sillä niillä on velvollisuus mahdollistaa tiettyjen toimenpiteiden toteuttaminen eurooppalaisella yritysloppakolla sekä ottaa myös itselleen käyttöön eurooppalainen yritysloppakko. Velvollisuus ei rajoitu rajat ylittäviin käyttötilanteisiin, vaan se koskee myös kansallisia käyttötilanteita. Velvoitteiden toteuttamisesta aiheutuu julkisen sektorin elimille sekä kertaluonteisia että jatkuvia kustannuksia. Ehdotuksen mukaan eurooppalaiset yritysloppakot tarjotaan markkinaehtoisesti ja siten velvoitteiden toteuttamiseen arvioidaan liittyvän kertaluonteisina kustannuksina ainakin hankinta-, käyttöönotto-, koulutus-, perehdyttämis- ja integraatiotoimenpiteitä. Osa näistäkin toimenpiteistä voi kuitenkin olla luonteeltaan jatkuvia. Kertaluonteisten kustannusten suuruuteen vaikuttavat etenkin tarvittavien teknisten muutosten määrä julkisen sektorin elimien olemassa olevien järjestelmien ja yritysloppakon yhteensovittamiseksi.

Mitä pienemmästä julkisen sektorin elimestä on kyse, niin sitä todennäköisempää on, että sille aiheutuvat kustannukset ovat suuremmat suhteessa saavutettuun hyötyyn. Pienemmät julkisen sektorin elimet saattavat joutua hankkimaan esimerkiksi väliaikaista erityisosaamista ehdotuksen velvoitteiden täyttämiseksi ja niiden resurssit voivat muutoinkin olla rajallisemmat. Vaihtelua julkisen sektorin elimien koossa ja valmiuksissa ottaa yritysloppakko käyttöön voi olla esimerkiksi kunnissa, joiden koko ja digitalisaation aste voi vaihdella merkittävästi. Etenkin pienille kunnille ehdotuksen vaikutukset voivat muodostua suuriksi suhteessa saatavaan hyötyyn ja tehtyihin investointeihin. Jatkovalmistelun aikana on tärkeää arvioida vaikutuksia erityisesti pieniin julkisen sektorin elimiin ja varmistaa, että velvollisuudet eivät ole niiden näkökulmasta kohtuuttomia. Sähköinen asiointi julkisen sektorin elimien kanssa on Suomessa jo nykyisin laajasti mahdollista. Ehdotuksen velvoitteiden toteuttaminen käytännössä tarkoittaakin usean julkisen sektorin elimen kohdalla rinnakkaisen ja osittain päällekkäisen asiointitavan tarjoamista ja ylläpitämistä. Tästä johtuen julkisen sektorin elimille aiheutuu myös osittain päällekkäisiä tai turhia kustannuksia.

Ehdotuksen velvoitteiden toteuttamisesta johtuvia jatkuvia kustannuksia arvioidaan syntyvän ainakin eurooppalaisen yritysloppakon käyttämiseen liittyvistä lisenssi- ja ylläpitokustannuksista. Yritysloppakoiden käytölle voi syntyä erilaisia lisenssimalleja eli tapoja käyttää yritysloppakoita ja maksaa niiden käytöstä. Näiden erilaisten käyttötapojen ja lisenssimallien vaikutuksia on kuitenkin vielä vaikea arvioida tarkemmin. Kustannusten maltillisuutta edistää, jos markkinoille syntyy useita yritysloppakon tarjoajia ja kilpailua. Jatkuviin kustannuksiin arvioidaan vaikuttavan erityisesti myös se, kuinka monta henkilöä yhden julkisen sektorin elimen sisällä hyödyntää yritysloppakkoa. Jos julkisen sektorin elimen sisällä yritysloppakkoa käyttäviä henkilöitä on runsaasti, niin kustannukset voivat hyvin

alustavien arvioiden mukaan olla vuositasolla kymmeniä tai satoja tuhansia euroja, mutta pienempien elimien osalta jatkuvat kustannukset voisivat pysyä alhaisempina. Edellä esitetty arvio perustuu siihen oletukseen, että isommissa julkisen sektorin elimissä käyttäjiä voisi olla jopa useita satoja, kun taas pienemmissä elimissä käyttäjiä voisi olla vain muutama. Yrityslompakolla asioimisesta voitaisiin periä maksuja vastaavalla tavalla kuin nykyisin.

Edellä kuvatut kertaluonteiset ja jatkuvat kustannukset ovat lähtökohtaisesti samankaltaisia myös taloudellisille toimijoille, kun ne ottavat käyttöön ja käyttävät eurooppalaista yrityslompakkoa. Niiden osalta kustannukset ovat kuitenkin vapaaehtoisia, sillä ehdotus ei sisällä taloudellisiin toimijoihin kohdistuvaa velvollisuutta ottaa yrityslompakkoa käyttöön ja käyttää sitä toimenpiteiden tekemiseen. Vaikka markkinaehtoisen yrityslompakoiden tarjonnan voidaan arvioida pitävän yrityslompakoiden kustannusvaikutukset maltillisina, niin nämä kustannushyödyt eivät välttämättä toteudu pienten ja keskisuurten yritysten tapauksessa, jos jatkuvat kustannukset muodostuvat suuriksi suhteessa taloudellisen toimijan kokoon.

Eurooppalaisen yrityslompakon käyttöönotto voi laskea taloudellisten toimijoiden kustannuksia etenkin rajat ylittävissä asioinnissa, sillä se on yhteisesti hyväksytty tapa taloudellisen toimijan ja sen valtuutetun edustajan sähköiseen tunnistamiseen. Suomalaisille taloudellisille toimijoille voi lisäksi syntyä uusia liiketoimintamahdollisuuksia kansallisesti ja sisämarkkinoilla, jos ne ryhtyvät tarjoamaan eurooppalaista yrityslompakkoa tai siihen liittyviä palveluita. Tarjoamisen edellytyksiä voi edistää, että yrityslompakoiden tarjoaminen perustuu ilmoituksiin eikä etukäteisiä sertifiointi- ja vaatimuksenmukaisuusmenettelyjä tarvita. Lisäksi erilaiset nykyisin olemassa olevat välityspalvelut voivat välittää yrityslompakoiden tarjoamia tietoja.

Eurooppalaisen yrityslompakon avulla voidaan saavuttaa mahdollisesti kustannussäästöjä prosessien digitalisoimisen myötä. Lisäksi yrityslompakko tarjoaa mahdollisuuden saada digitalisaation piiriin uusia taloudellisia toimijoita. Kustannussäästöjä voidaan saavuttaa siirtämällä esimerkiksi posti-, puhelin- ja käyntiasiointia digitaalseksi ja vähentämällä manuaalista käsittelyä. Kustannussäästöt ovat kuitenkin riippuvaisia siitä, miten laajasti eurooppalaisia yrityslompakoita otetaan käyttöön, miten hyvin sillä voidaan täydentää olemassa olevia asiointitapoja ja millaisia kustannuksia se aiheuttaa. Lähtökohtaisesti julkisen sektorin elinten hyötyjen voidaan arvioida toteutuvat heikommin kuin taloudellisten toimijoiden. Lisäksi olisi huomioitava, että sektori- ja toimialakohtaiset hyödyt voivat poiketa merkittävästi toisistaan. Kustannussäästöpotentiaali jää vähäisemmäksi, jos kyse on vain rinnakkaisesta tai osin päällekkäisestä toiminnasta nykyisten asiointitapojen kanssa. Jos yrityslompakoiden käyttö kuitenkin yleistyy, niin on myös mahdollista siirtää joitain nykyisiä menettelyjä kokonaan yrityslompakolla tapahtuvaksi, kuten sähköisten asiakirjojen toimittamiseen liittyvät palvelut.

5.3 Lainsäädännölliset vaikutukset

Ehdotus on säädöstyypiltään asetus, joten se on sellaisenaan Suomessa sovellettavaa oikeutta eikä lähtökohtaisesti vaadi erillistä kansallista täytäntöönpanoa. Tästä näkökulmasta jatkovalmistelussa olisi tärkeää arvioida, että ehdotus ei lisää liiallista tai turhaa sääntelyä.

Eurooppalaisia yrityslompakoita koskevan ehdotuksen vaikutuksia kansalliseen yrityksiä ja yhteisöjä koskevaan lainsäädäntöön on vielä tässä vaiheessa vaikea arvioida laajasti tai tyhjentävästi. Alustavasti voidaan kuitenkin arvioida, että ehdotuksen vaikutukset ovat jossain määrin rajalliset, sillä se ei sääntele taloudellisten toimijoiden oikeudellista muotoa, taloudellisia toimijoita koskevien menettelyjen sisältöä tai vaatimuksia taikka kussakin taloudellista toimijaa koskevassa menettelyssä tarvittavia tietoja tai asiakirjoja. Sen sijaan kyse on ensisijaisesti taloudellisten toimijoiden tarpeisiin kehitettävän uudenlaisen sähköisen asioinnin välineen sääntelystä. Lisäksi voidaan arvioida, että ehdotuksella ei ole ainakaan

merkittäviä vaikutusta taloudellisten toimijoiden valtuuksia tai edustamisoikeutta koskevaan sääntelyyn. Tällaisia tietoja pitää pystyä hyödyntämään yrityslompakon käytössä, mutta tietojen osalta nojataan kansallisiin virallisiin lähteisiin.

Ehdotuksella arvioidaan olevan vaikutuksia olemassa olevaan taloudellisia toimijoita koskevaan rekisterilainsäädäntöön. Tällä hetkellä kattavasti tiedot taloudellisista toimijoista on saatavilla Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä siten, että tiedot sisältävät myös edustamiseen oikeutetut. Vastaavasti tiedot ovat saatavilla myös säätiörekisteristä ja yhdistysrekisteristä, mutta näiden rekisterien tietojen kattavuus edustamiseen oikeutetuista ei ole vastaavalla tasolla kuin kaupparekisterin tiedot. On myös olemassa sellaisia taloudellisia toimijoita, joita ei ole lainkaan merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämiin perusrekistereihin, mutta joille tulee ehdotuksen mukaisesti pystyä tulevaisuudessa myöntämään eurooppalaisen yrityslompakon omistajan tunnistetiedot yrityslompakon käyttämiseksi. Monen tällaisen toimijan perustiedot ilmenevät nykyisin yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä perustuen siihen, että toimija on merkitty Verohallinnon ylläpitämään kantarekisteriin. Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään ei kuitenkin talleteta edustamiseen oikeutettuja. Ehdotuksen mukaan myös julkisen sektorin elimillä tulee olla käytössä yrityslompakko ja myös niille tulee vastaavasti pystyä myöntämään omistajan tunnistetiedot. Julkisen sektorin elimiä ei kuitenkaan ole nykyisin rekisteröity.

Ehdotuksella voi olla vaikutusta julkisen sektorin elimien sähköisiä palveluja koskevaan lainsäädäntöön, sillä ehdotus velvoittaa mahdollistamaan tiettyjen toimenpiteiden tekemisen sähköisesti eurooppalaisella yrityslompakolla. Nykyisin viranomaisten sekä muiden julkista hallintotehtävää hoitavien velvollisuudesta tarjota digitaalisia palveluja hallinnon asiakkaille sekä tähän liittyvistä velvollisuuksista säädetään laissa digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019). Laissa säädetään esimerkiksi digitaalisten palvelujen suunnittelusta ja ylläpidosta, digitaalisten palvelujen tarjoamisesta ja palvelun käyttäjän sähköisestä tunnistamisesta. Laissa hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista (571/2016) säädetään yhteisistä tukipalveluista, palvelujen toiminnallisuuksista, palvelutuottajien vastuista ja tehtävistä sekä henkilötietojen ja muiden tietojen käsittelystä palvelujen tuottamiseksi. Lisäksi laissa säädetään velvollisuudesta ja oikeudesta käyttää yhteisiä palveluja. Ehdotuksen vaikutukset edellä kuvattuun lainsäädäntöön ovat kuitenkin riippuvaisia siitä, millaiseksi julkisen sektorin elimien velvollisuudet ehdotuksessa lopulta muotoutuvat ja miten niiden toteutuminen toiminnallisesta näkökulmasta varmistetaan kansallisesti ehdotuksen täytäntöönpanon yhteydessä.

Valtiovarainministeriössä on käynnissä Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hanke (VM031:00/2024). Hankkeessa valmistellaan ehdotukset lainsäädäntömuutoksiksi, jotka ovat välttämättömiä muutetun eIDAS-asetuksen veloitteiden kansalliseksi toteuttamiseksi. Muutettua eIDAS-asetusta täydentävässä kansallisessa lainsäädännössä on esimerkiksi tarpeen määritellä eurooppalaisia digitaalisen identiteetin lompakoita varten kansallinen valvova viranomainen sekä oikeushenkilöiden tunnistetietojen tarjoaja. Eurooppalaisia yrityslompakoita koskevalla ehdotuksella voi olla vaikutuksia muutettua eIDAS-asetusta täydentävään kansalliseen lainsäädäntöön. Yrityslompakoita koskevassa ehdotuksessa on ehdotettu sääntelyä vastaavista rooleista, joista on arvioitu olevan tarpeen säätää jo muutetun eIDAS-asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä. Ehdotuksen vaikutuksia on kuitenkin mahdollista arvioida tarkemmin vasta sen jälkeen, kun eduskunta on käsitellyt muutettua eIDAS-asetusta täydentävät kansalliset lainsäädäntöehdotukset ja niiden sisältö on varmistunut. Lainsäädäntöehdotukset on tarkoitus saattaa eduskunnan käsiteltäväksi mahdollisimman pian vuonna 2026.

5.4 Viranomaisvaikutukset

Ehdotuksen julkisen sektorin elimiin kohdistuvilla velvoitteilla on vaikutusta käytännössä kaikkiin sellaisiin toimijoihin, jotka sisältyvät ehdotuksen julkisen sektorin elimen määritelmään ja jotka tarjoavat asiointipalveluja taloudellisille toimijoille. Vaikutukset ovat siten laajat ja läpileikkaavat koko kansallisen julkisen sektorin. Kunkin julkisen sektorin elimen tulee osaltaan toteuttaa ehdotuksen velvollisuudet eli mahdollistaa eurooppalaisella yrityslompakolla tiettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja jokaisella elimellä tulee olla yritysloppakko käytössä. Näiden velvoitteiden toteuttaminen aiheuttaa todennäköisesti ainakin taloudellisia vaikutuksia, joita on avattu tarkemmin edellä jaksossa 5.2. Ehdotus voi lisäksi helpottaa ja sujuvoittaa julkisen sektorin palvelujen tarjoamista rajat ylittävästi. Tässä vaiheessa on kuitenkin vielä vaikea arvioida tarkemmin, mihin kaikkiin tahoihin vaikutukset ulottuvat ja mitkä vaikutukset tätä konkreettisemmalla tasolla kunkin toimijan kohdalla ovat. On esimerkiksi vielä epäselvää, miten velvollisuus toteutetaan julkisen sektorin elimen sisäisesti, jos sillä on useita erillisiä toimintoja, mutta vain yksi y-tunnus.

Ehdotuksen neuvottelujen aikana on tarpeen arvioida vielä tarkemmin, miten eurooppalaiset yritysloppakot voivat täydentää olemassa olevia järjestelmiä, kuten yhteisestä digitaalisesta palveluväylästä annettuun asetukseen (EU) 2018/1724 (myöhemmin *SDG-asetus*) ja sen nojalla toteutettuun yhden kerran tekniseen järjestelmän (myöhemmin *OOTS-järjestelmä*) kautta toteutettavia toimenpiteitä, ja kansallisesti toteutettuja taloudellisten toimijoiden sähköisen asioinnin menettelyjä. Julkisen sektorin elimiin kohdistuvien vaikutusten toteutumisen kannalta on lisäksi merkitystä, miten Suomessa päätetään hyödyntää ehdotuksen sisältämiä siirtymäaikoja ja mahdollisia vaihtoehtoisia toimintatapoja siirtymäajalla. Lisäksi joissain tilanteissa eurooppalaisella yritysloppakolla voi asioida myös kolmansiin maihin sijoittuneet taloudelliset toimijat, joten julkisen sektorin elinten palveluiden tarjoaminen myös näissä tilanteissa tulee huomioida.

Ehdotuksella on vaikutusta Patentti- ja rekisterihallituksen toimintaan. Yleisesti eurooppalasiin yritysloppakoihin liittyviä kansallisia tavoitteita on edistetty Patentti- ja rekisterihallituksen Yritysten digitalous-yksikössä. Eurooppalaisen yritysloppakon avulla voi olla mahdollista edistää myös kansallisesti asetettuja tavoitteita. Patentti- ja rekisterihallitus on nykyisin keskeinen taloudellisiin toimijoihin liittyvä rekisteriviranomainen Suomessa. Ehdotuksella on siten todennäköisesti vaikutuksia sen toimintaan liittyen eurooppalaisen yritysloppakon omistajan tunnistetietojen tarjoamiseen yritysloppakkoon. On myös mahdollista, että nykyisiä Patentti- ja rekisterihallituksen rekistereitä on ehdotuksen velvoitteiden toteuttamiseksi tarve laajentaa tai perustaa kokonaan uusia rekistereitä ja rekisteröintimenettelyjä. Jos Patentti- ja rekisterihallitukselle tulee uusia rekisterinpitotehtäviä, on sillä merkittäviä resurssivaikutuksia rekisterien teknisen toteutuksen ja niiden ylläpidon kannalta. Myös muutokset olemassa oleviin rekistereihin ja rekisterimenettelyihin aiheuttavat hyvin todennäköisesti resurssitarpeita. Tässä vaiheessa taloudellisia vaikutuksia ei kuitenkaan pystytä vielä arvioimaan tarkemmin.

Patentti- ja rekisterihallitus vastaa myös EU:n kaupparekisterien yhteisjärjestelmän (myöhemmin *BRIS-järjestelmä*) kansallisesta toteutuksesta. Ehdotuksessa on nostettu esiin tarve yhteensovittaa BRIS-järjestelmän ja niin kutsutun edunsaajatietopalvelun (myöhemmin *BORIS-palvelu*) kyvykkyyksiä eurooppalaisten yritysloppakoiden kanssa. Tähän liittyy mahdollisesti myös tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista annetussa direktiivissä (EU) 2017/1132 (myöhemmin *yhtiöoikeusdirektiivi*) tarkoitetun EUID-tunnisteen käytön laajentaminen.

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeessa Patentti- ja rekisterihallitukselle on lisäksi ehdotettu roolia oikeushenkilön tunnistetietojen tarjoajana liittyen eurooppalasiin digitaalisen identiteetin lompakoihin. Ehdotus voi aiheuttaa muutostarpeita muutetun eIDAS-asetuksen täydentävään kansalliseen sääntelyyn ja siten myös Patentti- ja rekisterihallituksen rooliin oikeushenkilön tunnistetietojen tarjoajana. Vaikutukset

Patentti- ja rekisterihallitukseen tältä osin voidaan kuitenkin arvioida tarkemmin vasta, kun eduskunta on käsitellyt muutettua eIDAS-asetusta täydentävät kansalliset lainsäädäntöehdotukset ja niiden sisältö on varmistunut.

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeessa Liikenne- ja viestintävirastolle on ehdotettu roolia valvovana viranomaisena. Eurooppalaisia yrityslompakoita koskevan ehdotuksen mukaan valvova viranomainen on sama, kuin muutetun eIDAS-asetuksen mukainen valvova viranomainen. Siten ehdotuksella voi olla vaikutuksia Liikenne- ja viestintävirastoon. Eurooppalaiset yrityslompakot ja niihin kytkeytyvät sähköiset luottamuspalvelut tulevat lisäämään Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävien määrää. Ehdotuksessa valvontatoimenpiteet keskittyvät kuitenkin jälkikäteiseen valvontaan ja ovat siten saman tyyppisiä kuin nykyisin ei-hyväksytyillä luottamuspalveluilla. Liikenne- ja viestintävirastolla on jo nykyisin erittäin rajalliset mahdollisuudet tehdä ei-hyväksytyihin luottamuspalvelun tarjoajiin kohdistuvia jälkikäteisiä valvontatoimenpiteitä. Uudet valvontatehtävät edellyttävät Liikenne- ja viestintäviraston resurssien lisäämistä. Valvovana viranomaisena Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös yrityslompakon omistajan tunnistetietojen tarjoajien keskitettynä yhteyspisteinä, mikä edellyttää tähän liittyvien tuki- ja ohjeistustoimien resursointia. Vaikutukset Liikenne- ja viestintävirastoon voidaan kuitenkin arvioida tarkemmin vasta, kun eduskunta on käsitellyt muutettua eIDAS-asetusta täydentävät kansalliset lainsäädäntöehdotukset ja niiden sisältö on varmistunut.

Ehdotuksella on vaikutuksia Digi- ja väestötietovirastoon. Digi- ja väestötietovirasto tarjoaa suomalaisille taloudellisille toimijoille Suomi.fi-palveluja ja ehdotuksella voi olla vaikutuksia niiden hyödyntämiseen eurooppalaisten yrityslompakoiden toteuttamisessa. Tällaisia palveluja ovat esimerkiksi yritysten valtuustietojen hallinnan toiminnot (Suomi.fi-valtuudet), viestipalvelu taloudellisille toimijoille (Suomi.fi-viestit) sekä hyväksytyt sähköiset leimat ja allekirjoitukset. Lisäksi uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeessa Digi- ja väestötietovirastolle on ehdotettu roolia eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajana. Kyse ei kuitenkaan ole Digi- ja väestötietoviraston yksinoikeudesta vaan myös muut toimijat voivat tarjota eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa. Ehdotuksen mukaan eurooppalaisten yrityslompakoiden tulee olla yhteentoimivia eurooppalaisten digitaalisen identiteetin lompakoiden kanssa ja tällä voi olla vaikutusta niiden käytännön toteuttamiseen. Lisäksi Digi- ja väestötietovirasto toimii nykyisin Suomen edustajana muutetun eIDAS-asetuksen nojalla perustetussa eurooppalaisen digitaalisen identiteetin yhteistyöryhmässä, jonka puitteissa tehdään ehdotuksen mukaan jatkossa yhteistyötä myös yrityslompakoihin liittyen.

On huomioitava, että mikäli yrityslompakoiden käyttö yleistyy ja niiden kautta välitettävät varmennetut sähköiset asiakirjat liikkuvat yrityslompakoiden välillä, tämä mahdollistaa useammalle viranomaiselle koneluettavan varmennetun datan hyödyntämisen laajamittaisesti. Tämä voi vaikuttaa hallinnollisen taakan ja viranomaisten sisäisten prosessien kevenemiseen. Lisäksi yrityslompakoiden hyödyntämisellä voitaisiin edistää harmaan talouden torjuntaa, koska yrityslompakoiden kautta välitettyjen tietojen alkuperä ja luotettavuus voidaan varmentaa. Tämä vähentää riskiä esim. tekoälyn avulla tuotetun tai muutoin manipuloidun aineiston hyödyntämisessä.

5.5 Vaikutukset taloudellisiin toimijoihin

Eurooppalainen yritysloppakko voi helpottaa taloudellisten toimijoiden asiointia julkisen sektorin elinten kanssa etenkin niissä tilanteissa, joissa on tähän asti jouduttu nojautumaan fyysiseen tai paperipohjaiseen asiointiin tai joissa on useita päällekkäisiä hallinnollisia menettelyjä. Yritysloppakon käyttö on kuitenkin taloudellisille toimijoille vapaaehtoista ja

siten vaikutukset ovat riippuvaisia siitä, ottavatko taloudelliset toimijat yritysloppakkoa käyttöön. Vapaaehtoisuuden arvioidaan olevan kuitenkin tärkeää erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Yritysloppakolla saatavien hyötyjen toteutuminen edellyttää myös, että taloudelliset toimijat integroivat yritysloppakon osaksi omia prosessejaan. Yritysloppakon mahdollistama automaatio edistää taloudellisten toimijoiden kustannuskilpailukykyä ja voi laskea kustannuksia, kun entistä useammat manuaalista työtä edellyttävät liiketoimintaprosessien vaiheet voidaan käsitellä automaattisesti.

Nykyisin taloudellisilla toimijoilla ei ole Suomessa tehokasta tapaa rajat ylittävään sähköiseen tunnistamiseen. Kansallisesti taloudelliset toimijat voivat tunnistautua sähköisessä asioinnissa esim. siten, että ensin tunnistetaan luonnollinen henkilö ja tämän jälkeen tarkastetaan luonnollisen henkilön valtuus toimia taloudellisen toimijan puolesta. Tämä kansallinen toimintatapa pysyy käytössä myös jatkossa. Jatkossa sekä sähköinen tunnistautuminen että valtuuden osoittaminen voidaan kuitenkin toteuttaa yritysloppakon avulla ilman muita lisätoimenpiteitä tai tarkistuksia. Ehdotus voi selkeyttää lisäksi erityisesti itsenäisten ammatinharjoittajien ja yksityisten elinkeinonharjoittajien asemaa sähköisessä asioinnissa, sillä myös ne voivat hyödyntää yritysloppakkoa ja siten osoittaa selkeästi, milloin he asioivat itsenäisenä ammatinharjoittajana tai yksityisenä elinkeinonharjoittajana.

Eurooppalainen yritysloppakko antaa yrityksille entistä helpomman tavan hyödyntää muutetun eIDAS-asetuksen mukaisia sähköisiä luottamuspalveluita. Yritysloppakon avulla on mahdollista saada sähköiset luottamuspalvelut käyttöön yhdellä kertaa sen sijaan, että luottamuspalveluita jouduttaisiin hankkimaan erillisillä sopimuksilla eri toimijoilta. Tämä edistää liiketoimintaprosessien digitalisointia ja automatisointia erityisesti rajat ylittävässä käytössä. Lisäksi erityisesti hyväksytyjen luottamuspalvelujen käyttäminen luo luottamusta eri toimijoiden väliseen sähköiseen asiointiin, sillä ne tarjoavat korkeimman luottamuksen tason sähköisessä asioinnissa. Yritysloppakot mahdollistavat taloudellisille toimijoille niihin liittyvien sähköisten todistusten hallinnon yhdessä paikassa. Lisäksi yritysloppakko tarjoaa mahdollisuuden tuottaa ja laskea liikkeelle sähköisiä todistuksia, mikä edistää koneluettavan ja varmennetun yritystiedon laajempaa hyödyntämistä niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla. Yritysloppakon käytöllä voidaan myös paremmin varmistua asiakirjojen ja ilmoitusten sisältämien tietojen eheydestä ja alkuperästä, kun nämä voidaan lähtökohtaisesti allekirjoittaa tai leimata sähköisesti luotettavalla tavalla ja niihin voidaan sisällyttää myös sähköiset varmennettavat aikaleimat.

Yritysloppakkoa voitaisiin hyödyntää esimerkiksi rahanpesulainsäädännön edellyttämien asiakkaan tuntemisprosessien tehokkaampaan toteuttamiseen, kun asiakirjat siirtyvät varmennettuina yhtä kanavaa pitkin yritykseltä pankille. Loppakoiden välillä on mahdollista siirtää sähköisiä liiketoimintatositteita ja tehostaa tilaus-toimitusketjuja kansallisesti ja rajat ylittävästi. Viranomaiset hyötyvät myös sähköisten, varmennettujen tositteiden liikkumisesta loppakoiden välillä ja näitä on mahdollista hyödyntää useissa rekisteröinnin, lupaprosessien, raportoinnin sekä tiedonkeruun tilanteissa, joka myös keventäisi yritysten hallinnollista taakkaa. Nämä hyödyt syntyvät siitä, että asiakirjat siirtyvät toimijoiden välillä varmennettuina, sähköisinä asiakirjoina yhtä kanavaa pitkin sen sijaan, että toimijat lähettävät useita eri dokumentteja monista eri kanavista asian hoitoa varten.

Ehdotuksen mukaan eurooppalaiset yritysloppakot sisältävät sisäänrakennetun käyttövaltuuksien hallinnan, jolloin taloudellinen toimija voi itsenäisesti vastata valtuuksien myöntämisestä valtuutetuille edustajille hyödyntämään yritysloppakoiden eri toiminnallisuuksia. Tämä voi siirtää vastuuta valtuustietojen hallinnasta taloudellisille toimijoille itselleen ja vähentää tarvetta ylläpitää tietoa valtuutetuista edustajista keskitetyissä rekistereissä. Näin voidaan parantaa tietojen ajantasaisuutta, kun valtuustietojen hallinta

voidaan automatisoida perustuen taloudellisten toimijoiden sisäisiin vastuisiin ja roolituksiin. Valmistelun aikana on kuitenkin tarpeen täsmentää yrityslompakoiden käyttövaltuushallinnan suhdetta ja vaikutuksia kansallisiin rekisteripohjaisiin valtuuksiin, joita hallinnoidaan Suomi.fi-valtuuksien kautta.

Eurooppalaisia yrityslompakoita tarjotaan markkinaehtoisesti ja on oletettavaa, että niiden tarjoamisessa syntyy kilpailua. Täysin vastaavia palvelukokonaisuuksia ei tällä hetkellä ole tarjolla. Nykyisin vahvaa sähköistä tunnistamista tarjotaan Suomessa markkinaehtoisesti vahvan sähköisen tunnistamisen luottamusverkostossa, josta säädetään laissa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista (617/2009). Kuten edellä on todettu, oikeushenkilöille ei kuitenkaan ole nykyisin tarjolla vahvoja sähköisen tunnistamisen välineitä. Yrityslompakoiden toiminnallisuuksiin kuuluvia sähköisen allekirjoittamisen ja leimaamisen palveluita on tarjolla markkinoilla, mutta niitä tarjotaan yleensä erillisinä palveluina. Sähköisten attribuuttitodistusten tarjonnan osalta palvelut ovat vasta kehitymässä. Yrityslompakoiden mahdolliset lisätoiminnallisuudet voivat luoda kilpailuetua yrityslompakoita tarjoaville yrityksille ja edistää innovaatioita, jotka mahdollistavat yrityslompakoilta tavoiteltujen hyötyjen toteutumista esimerkiksi prosessien automatisoinnin kautta.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Ehdotus on merkityksellinen Suomen perustuslain yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa koskevan 10 §:n kannalta. Eurooppalaisen yrityslompakon omistajia ovat taloudelliset toimijat tai julkisen sektorin elimet. Käytännössä omistajia voivat kuitenkin tietyissä tapauksissa olla myös luonnolliset henkilöt. Tällaisista tilanteista on kyse esimerkiksi silloin, kun luonnolliset henkilöt toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina tai yksityisinä elinkeinonharjoittajina. Lisäksi ehdotuksen mukaisten yrityslompakon toiminnallisuuksien ja komissiolta tähän mennessä saadun selvityksen perusteella voidaan arvioida, että yrityslompakko voi sisältää henkilötietoja.

Eurooppalaiseen yrityslompakkoon liittyvien henkilötietojen käsittelyn tulee siis olla yhdenmukaista luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (myöhemmin *yleinen tietosuojasetus*) sääntelyn kanssa. Ehdotuksen käsittelyssä on arvioitava edelleen säädösten suhdetta tietosuojasääntelyyn huomioiden erityisesti yrityslompakkoon liittyvän henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta ja käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 5 luvun 27 ja 29 §:n perusteella pääasiallisesti valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Ehdotus sisältää kuitenkin joitakin säännöksiä, joiden osalta Ahvenanmaan asemaa on vielä ehdotuksen neuvottelujen aikana arvioitava tarkemmin. Siltä osin, kun ehdotuksen sääntely koskee viranomaisten tietojärjestelmiä, tiedonhallinnan prosesseja ja tiedon uudelleenkäyttöä, mukaan lukien julkisuuden ja henkilötietojen suojan näkökulmat, kuuluu ehdotuksen sääntely maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Ehdotuksen käsittely alkoi neuvostossa 25.11.2025 komission esittelyllä televiestintäryhmän kokouksessa. EU:n Neuvoston puheenjohtajamaa Kyproksen tavoitteena on saavuttaa neuvoston yleisnäkemyksistä ehdotuksesta kesäkuun 2026 televiestintäneuvostossa. Euroopan parlamentissa vastuuvaliokuntana olisi teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta (ITRE) ja käsittelyyn osallistuisi myös muita valiokuntia.

Muiden jäsenvaltioiden virallisia kantoja ei ole vielä tiedossa. Useat jäsenvaltiot ovat kuitenkin alustavasti suhtautuneet ehdotukseen positiivisesti ja kannattavat ehdotuksen tavoitteita. Jäsenvaltioiden kysymykset liittyvät erityisesti eurooppalaisen yrityslompakon käytännön toteutukseen ja sen suhteeseen muutetun eIDAS-asetuksen sääntelyyn ja eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakkoon.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Valtioneuvoston kirjelmä on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Valmistelussa on kuultu Patentti- ja rekisterihallitusta, Verohallintoa ja Liikenne- ja viestintävirastoa.

Ehdotus ja sitä koskeva U-kirjelmäluonnos on käsitelty kirjallisessa menettelyssä viestintäjaostossa (EU-19) ja kilpailukykyjaostossa (EU-8) 7.-12.1.2026.

Ehdotuksesta ja sitä koskevasta U-kirjelmäluonnoksesta on lisäksi pyydetty kirjallisia kommentteja Patentti- ja rekisterihallituksen johtamalta Yrityksen digitalouden strategiselta yhteistyöryhmältä 7.-12.1.2026.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta eurooppalaisia yrityslompakoita koskevaksi lainsäädännöksi yleisesti tärkeänä ja kannattaa sen tavoitteita yksinkertaistaa ja helpottaa taloudellisten toimijoiden ja julkisen sektorin elinten välistä sekä taloudellisten toimijoiden välistä toimintaa.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että EU:ssa on jo voimassa sääntelyä, joka liittyy rajat ylittävään sähköiseen asiointiin ja tiedonvaihtoon tai joka on muuten merkityksellistä nyt annetun ehdotuksen kannalta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ehdotettu sääntely sovitetaan yhteen muun EU-lainsäädännön kanssa. Erityisesti huomiota on kiinnitettävä SDG-asetukseen ja sen nojalla toteutettuun OOTS-järjestelmään sekä yhtiöoikeusdirektiiviin perustuvaan BRIS-järjestelmään. On tärkeää, että eurooppalaisen yrityslompakon sääntely yhdessä muiden EU-säädösten kanssa muodostaa yhtenäisen ja ymmärrettävän kokonaisuuden, jossa ei aseteta päällekkäisiä tai ristiriitaisia velvoitteita jäsenvaltioille tai palvelun tarjoajille.

Valtioneuvosto suhtautuu positiivisesti siihen, että eurooppalainen yrityslompakko nojaa terminologialtaan ja toiminnallisuuksiltaan muutettuun eIDAS-asetukseen. Valtioneuvosto pitää kuitenkin tarpeellisena, että ehdotetun eurooppalaisen yrityslompakon ja muutetun eIDAS-asetuksen mukaisen eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käytännön yhteentoimivuutta vielä tarkennetaan.

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti ehdotettuun vastaavuusperiaatteeseen. On kuitenkin varmistettava, että periaatteen sisältö on mahdollisimman yhdenmukainen muutetussa eIDAS-asetuksessa säädettyjen luottamuspalvelujen oikeusvaikutusten kanssa.

Valtioneuvosto kannattaa, että eurooppalaisen yrityslompakon omistajien yksilöllisenä tunnisteena käytettäisiin ensisijaisesti yhtiöoikeusdirektiivin mukaista EUID-tunnistetta. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että kaikille taloudellisille toimijoille ei tällä hetkellä tarjota kyseistä tunnistetta, osasta rekisteröityjä taloudellisia toimijoita ei ole riittäviä tietoja erityisesti edustamiseen oikeutetuista ja kaikkia taloudellisia toimijoita ei välttämättä rekisteröidä lainkaan tällä hetkellä Suomessa. On tärkeää, että uusien yksilöllisten tunnisteiden ja uusien taloudellisten toimijoiden rekisteröimisessä on mahdollista hyödyntää olemassa olevia rekistereitä ja niihin liittyviä menettelyjä ja muita vastaavia olemassa olevia järjestelmiä.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että eurooppalaisten yrityslompakoiden kehittämisessä edellytetään riittävää turvallisuuden tasoa. Valtioneuvosto kuitenkin tunnistaa, että yrityslompakoiden tarjoamisen ja niiden yleistymisen kannalta on ratkaisevaa, että yrityslompakkoa on mahdollisimman helppo käyttää joustavasti erilaisissa tilanteissa. Yrityslompakoille asetetuissa vaatimuksissa tulee yleisesti pyrkiä löytämään tarkoituksenmukainen ja käyttöä edistävä tasapaino turvallisuuden ja luotettavuuden sekä käytettävyyden välillä. Tähän liittyen valtioneuvosto pitää tärkeänä, että eurooppalaisten yrityslompakoiden sääntelyssä arvioidaan myös väärinkäytön ehkäiseminen.

Eurooppalaisen yrityslompakon yksi toiminnallisuus on luotettavan viestipalvelun toteuttaminen. Valtioneuvosto pitää tärkeänä selkiyttää palvelun toteuttamisen reunaehjoja ja suhdetta jo olemassa oleviin asiointipalveluihin, jotka mahdollistavat viestien turvallisen lähettämisen ja vastaanottamisen sähköisesti. Yrityslompakon toiminnallisuuksiin liittyen valtioneuvosto kannattaa, että yrityslompakko mahdollistaa myös toiminnan automaatiota. Valtioneuvosto suhtautuu positiivisesti eurooppalaisen digitaalisen hakemiston perustamiseen. On kuitenkin tärkeää, että sen toteuttamisessa voidaan hyödyntää olemassa olevia rekistereitä.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että julkisen sektorin elinten velvoitteissa ja yrityslompakon käytön mahdollistamisessa taloudellisille toimijoille löydetään tarkoituksenmukainen ja kustannustehokkuutta edistävä tasapaino. Laajan velvoitteen sijaan tasapaino voitaisiin löytää esimerkiksi tunnistamalla keskeisimpiä käyttötapauksia, mahdollistamalla eurooppalaisella yrityslompakolla asioiminen vaiheittain tai mahdollistamalla yrityslompakolla asioiminen, mutta jättämällä keinot velvoitteen toteuttamiseksi jäsenvaltion harkintaan. Joka tapauksessa valtioneuvosto pitää erittäin tärkeänä, että nykyisiä sähköisiä järjestelmiä on edelleen mahdollista käyttää yrityslompakon rinnalla, jos jäsenvaltio arvio sen tarpeelliseksi. Lisäksi tulee huomioida julkisen sektorin elimiä sitovat erityiset vaatimukset tietojen salassapidosta ja tiedon hallinnasta, eikä yrityslompakon käyttäminen saa vaarantaa näiden vaatimusten täyttämistä.

Ehdotuksessa tulee vahvemmin huomioida yrityslompakon käyttö myös taloudellisten toimijoiden välisessä vuorovaikutuksessa. Valtioneuvosto kannattaa sitä lähtökohtaa, että eurooppalaisten yrityslompakoiden tarjoamisessa nojaututaan markkinaehtoisuuteen sen sijaan, että jäsenvaltioille tulisi velvollisuus tarjota eurooppalaista yrityslompakkoa.

Ehdotuksessa ehdotetaan useita erilaisia määräaikoja jäsenvaltion velvoitteiden toteuttamiselle sekä valvovan viranomaisen toimenpiteille. On tärkeää varmistaa, että määräajat mahdollistavat ehdotuksen edellyttämien velvoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiselle riittävästi aikaa. Ehdotuksessa edellytetään yhtenä valvontaan liittyvänä toimenpiteenä mahdollisuutta määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja ja tältä osin on tärkeää varmistaa kansallisen liikkumavaran säilyminen hallinnollisten seuraamusmaksujen määräämisessä. Kansallisten viranomaisten osalta on syytä varmistaa riittävä kansallinen liikkumavara jäsenvaltioille päättää kunkin tehtävän osalta toimivaltaisesta viranomaisesta. Ehdotuksessa ehdotetun seuraamusääntelyn

osalta jatkovalmistelussa tulee lisäksi kiinnittää huomiota komissiolle suunniteltuun toimivaltaan määrätä seuraamuksia täytäntöönpanosäädöksillä. Säätelyä tulee tältä osin arvioida vielä tarkemmin muun muassa sen välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden näkökulmasta.

Ehdotukseen sisältyy myös useita muita valtuuksia komissiolle antaa täytäntöönpanosäädöksiä. Jatkovalmistelussa on huolehdittava, että komissiolle annettavat valtuudet ovat oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia, selkeitä ja tarkasti rajattuja, jotta säädös- ja täytäntöönpanovaltaa ei siirry komissiolle säädöksen keskeisten osien osalta.